

Voor verse en andere levensmiddelen

Volgens de analyses van het Prijzenobservatorium wordt zowel in het eerste als in het tweede kwartaal een versnelde prijsstijging¹ gezien voor de prijzen van levensmiddelen. Vooral voor bepaalde categorieën onbewerkte levensmiddelen (groenten, fruit, vlees, vis) blijken de prijzen gestegen, niet enkel door logistieke problemen ten gevolge van de overheidsmaatregelen genomen ter voorkoming van de verspreiding van het Corona-virus maar ook door droogte in het voorjaar, tegenvallende oogsten, bewegingen op de internationale markten en exportfluctuaties.

De prijsstrategie om de inflatiecijfers te berekenen, verschilt echter van deze die we hanteren om de referentiebudgetten te berekenen. Een aantal van de factoren die bijdroegen aan de waargenomen inflatie van voedingsmiddelen heeft dan ook weinig impact op de referentiebedragen voor voeding zoals wij deze berekenen. Zo worden de prijsstijgingen voor verse vis zoals het Prijzenobservatorium deze noteert bijvoorbeeld sterk beïnvloed door de grote prijsstijging van verse zeevruchten (o.a. door het stopzetten van de pellerijen van grijze garnalen in Marokko). In het berekenen van de prijzen van voeding in het referentiebudget worden dergelijke niet-bewerkte levensmiddelen echter geprijsd door een gewogen gemiddelde te berekenen. Hierbij wordt de gemiddelde prijs van de 'x' goedkoopste producten meegenomen in een 5/7de verhouding en de gemiddelde prijs van de duurdere producten (met uitzondering van de 10% duurste) in een 2/7de verhouding. Dit zorgt ervoor dat grote prijsstijgingen aan de 'bovenkant' van het aanbod de gemiddelde prijs minder sterk zullen beïnvloeden. Deze strategie zorgt ervoor dat het referentiebudget een bedrag weerspiegelt waarmee men wekelijks een gevarieerde korf van voedingsproducten kan aankopen aan een lage prijs, volgens wat op dat moment beschikbaar is aan een voordelige prijs.

Voor groenten (vers + diepvries) bleek het nodige budget ongeveer 2% hoger te liggen dan vorig jaar en ook bij charcuterie (+0.5%) vers vlees (+3%) en vis (-2%) bleek de impact op deze manier beperkt. Voor vers fruit zagen we wel een aanzienlijke prijsstijging waarbij de prijs voor een kilogram vers seizoensfruit gemiddeld ongeveer 15% hoger lag dan het jaar voordien.

Impact op prijzen overige supermarktaankopen

Volgens de consumentenorganisatie Test Aankoop werd aanvankelijk (periode maart-april)² een prijsstijging tot wel 6% waargenomen op supermarktaankopen. Dit had vooral te maken met het wegvallen van promoties. Vergeleek men een korf producten zonder promoties dan bleef de prijsevolutie vrij vlak. Enkel voor supermarkten die voor hun prijszetting afhankelijk zijn van het aanbod uit de buurt werd een prijsstijging van ongeveer 3% opgemerkt.

Over een langere periode rapporteert de consumentenorganisatie in augustus 2020³ dat de prijzen in sommige supermarkten nog steeds iets hoger liggen dan voor de Corona-uitbraak (tot 5%), terwijl deze in andere supermarkten zelfs lager liggen dan voor maart 2020. De gerapporteerde prijsstijging is groter bij merkproducten, wordt berekend op een korf boodschappen zonder verse producten én houdt geen rekening met globale kortingen die door een aantal supermarkten worden toegekend (bv. 3% op alle voedingswaren).

¹ 'Versnelde prijsstijging': waar in het laatste kwartaal van 2019 de prijzen voor levensmiddelen gemiddeld 1% stegen in vergelijking met het voorgaande kwartaal, stijgen deze in het eerste en tweede kwartaal van 2020 met iets meer dan 2%, dit is dus een grotere stijging dan 'verwacht'.

² <https://www.test-aankoop.be/familie-privé/supermarkten/nieuws/inflatie-en-promoties>

³ <https://www.test-aankoop.be/familie-privé/supermarkten/nieuws/prijsstijgingen-supermarkten>

In de berekening van prijzen voor de referentiebudgetten (zowel voor het voedingsbudget als de overige supermarktaankopen) wordt nooit rekening gehouden met tijdelijke promotie-acties waardoor er dus ook geen impact was van het verminderen van deze promotie-acties. Daarnaast worden voor droge voeding vooral huismerken aangekocht, waardoor de prijsstijgingen die zich vooral bij de merkproducten situeren, niet doorwegen. Toch zagen we dat de totale prijs van het aandeel voedingsmiddelen in het voedingsbudget ongeveer 3,9% steeg, tegenover 2,2% het jaar voordien.